UDTALELSER

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

577. PLENARFORSAMLING I DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG, 22.3.2023-23.3.2023

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Handlingsplan for unge inden for rammerne af EU's optræden udadtil 2022-2027«

(initiativudtalelse)

(2023/C 184/02)

Ordfører: **Michael McLOUGHLIN**

Medordfører: **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Plenarforsamlingens beslutning	22.9.2022
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
	Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Eksterne Forbindelser
Vedtaget i sektionen	6.3.2023
Vedtaget på plenarforsamlingen	22.3.2023
Plenarforsamling nr.	577
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	157/0/1

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) glæder sig over handlingsplanen for unge inden for rammerne af EU's optræden udadtil, men påpeger, at der kan være udfordringer i forbindelse med iværksættelsen og gennemførelsen, som vil kræve overvågning og tilsyn. EØSU udtrykker ønske om at blive aktivt inddraget i gennemførelsen af handlingsplanen.

1.2. EØSU mener, at ungdomsorganisationernes ekspertise og erfaring i EU og resten af verden er en væsentlig ressource i forbindelse med gennemførelsen af planen, både for Kommissionen og EU-delegationerne. Udvalget mener også, at alle EU-ansatte, der arbejder med unge, bør have grundlæggende kompetencer på områder såsom ungdomsvenlige rum, høringskompetencer og metoder inden for arbejdet med unge.

1.3. EØSU ser gerne, at der under gennemførelsen hele tiden fokuseres på de mest marginaliserede unge, herunder unge med handicap, og at alt arbejde på ledelsesniveau suppleres med et ligeværdigt fokus på støtte på græsrodsniveau til unge i lokalsamfundene. Lederskabs- og deltagelsesprocesser bør udformes på en måde, der sikrer inddragelse af græsrodsorganisationer og bottom-up-processer med henblik på at udvikle ledere, der kommer fra en almindelig baggrund.

1.4. EØSU understreger, at dataindsamling og -overvågning er en vigtig udfordring i forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanen for unge, og at den bør omfatte regelmæssig rapportering fra Kommissionen, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) samt relevante finansierede agenturer og civilsamfundsorganisationer i overensstemmelse med den kortlægning og mangelanalyse af internationale data om unge, som Kommissionen for nylig har foretaget ([1]).

1.5. EØSU glæder sig over og tilskynder sammenkædningen med FN's og FN-organisationernes arbejde på dette område, navnlig med hensyn til dagsordenen for unge, fred og sikkerhed, og eventuelle synergier med FN's Komité for Barnets Rettigheder.

1.6. EØSU mener, at EU's overordnede ungdomspolitikker såsom Erasmus+ og ungdomsgarantien kan være en hjælp i arbejdet med at inddrage unge og udforme ungdomspolitikker. Ved anvendelsen af sådanne ordninger bør der lægges vægt på, at ansøgningsprocedurerne skal være uafhængige, og på spørgsmål såsom visa og sprog.

1.7. EØSU anbefaler Rådet at tilskynde EU's medlemsstater til at udarbejde deres egne planer med fokus på de samme emner som i handlingsplanen for unge og til at samarbejde med civilsamfundet, navnlig ungdomsorganisationerne. Desuden bør man udbygge og styrke de allerede eksisterende forbindelser og civilsamfundspartnerskaber mellem EU's medlemsstater og mållande, navnlig mellem ungdomsorganisationer.

1.8. EØSU anbefaler også, at mållandene opmuntres til og får redskaberne til at udarbejde deres egne konkrete, målrettede ungdomspolitikker og nationale ungdomsråd eller lignende organer. Samtidig bør Kommissionen have menneskerettighederne som rettesnor, når den yder støtte til mållandene.

1.9. EØSU mener, at der bør skabes sammenhæng mellem handlingsplanen for unge og det europæiske år for færdigheder for at sikre, at dette område prioriteres i partnerlandene.

1.10. EØSU er af den opfattelse, at aktiviteter med fokus på uddannelse bør være centreret om ligestilling, navnlig beskyttelse af unge piger, og at de tilknyttede strategier bør sikre deltagelse blandt dem, der er sværest at nå ud til. Alle stipendiemuligheder bør være åbne og gennemsigtige og baseret på velovervejede metoder til at opmuntre dem, der er sværest at nå.

1.11. EØSU er overbevist om, at man bør fremme aktivt medborgerskab blandt alle civilsamfundsorganisationer såsom ungdomsgrupper, fagforeninger og grupper af unge iværksættere.

1.12. EØSU mener, at man i EU's handelspolitik, navnlig i kapitlerne om handel og bæredygtighed og i økonomiske partnerskabsaftaler (ØPA'er), bør undersøge, hvordan politikken indvirker på og er relevant for unge.

1.13. EØSU anbefaler, at der udvikles specifikke lokale tjenester vedrørende mental sundhed for unge samt mål for både outputværdier og kvalitative forbedringer af den mentale sundhed for arbejdet med unge inden for rammerne af EU's optræden udadtil i overensstemmelse med Kommissionens undersøgelse.

1.14. EØSU mener, at kampen mod børnearbejde bør udgøre en vigtig del af handlingsplanen for unge, således at børnearbejde i det 21. århundrede omsider bliver noget, der hører fortiden til.

2. **Baggrundsinformation: relevante EØSU-aktiviteter**

2.1. I oktober 2018 vedtog EØSU sin udtalelse om den nye EU-strategi for unge ([2]), hvori udvalget fremhævede behovet for en tværsektoriel tilgang til unge samt behovet for at sætte større fokus på beskæftigelse, mental sundhed, ligestilling og uddannelse. Udvalget fremhævede ligeledes betydningen af EU's politikker for eksterne foranstaltninger i den henseende.

([1]) S. Kalantaryan, S. McMahon og P. Ueffing, Youth in external action, JRC130554, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2022.

([2]) EUT C 62 af 15.2.2019, s. 142.

2.2. I september 2020 vedtog EØSU udtalelsen »Struktureret inddragelse af de unge i EU's beslutningsproces vedrørende klima og bæredygtighed« ([3]). Udvalget tilskyndede endvidere til rundbordsdiskussioner for unge om klima og bæredygtighed, herunder ved at medtage en ungdomsdelegeret i den officielle EU-delegation til møder i partskonferencen under De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC COP) samt inddrage unges synspunkter i EØSU's udtalelser om klima og bæredygtighed.

2.3. I udtalelsen »Ungdomspolitik på Vestbalkan som led i innovationsdagsordenen for Vestbalkan« ([4]), der blev vedtaget i juli 2022, opfordrede EØSU regeringerne på Vestbalkan til at følge EU's centrale ungdomspolitiske dokumenter og investere yderligere i evidensbaserede ungdomspolitikker, som tager hånd om udfordringerne inden for ungdomsudvikling, og samtidig sikre tilstrækkelige og gennemsigtige budgetbevillinger til formålet.

2.4. EØSU har de bedste forudsætninger for at fremme samarbejdet med ungdomsnetværk. Udvalget har nedsat en koordinationsgruppe for det europæiske ungdomsår, som fik mandat til at styrke samarbejdet med ungdomsorganisationer og unge både i løbet af og efter det europæiske ungdomsår og til at samarbejde med andre EU-institutioner og civilsamfundsorganisationer om at sikre bedre tværgående integration af unge i deres daglige arbejde. I september 2022 vedtog EØSU udtalelsen »EU's ungdomstest« ([5]), hvori udvalget efterspurgte mere strukturerede, meningsfulde og målrettede deltagelsesmekanismer for unge.

3. **Generelle bemærkninger om handlingsplanen for unge**

3.1. EØSU bifalder i høj grad den fælles meddelelse »Handlingsplan for unge inden for rammerne af EU's optræden udadtil 2022-2027«, der markerer et vigtigt skridt i EU's optræden udadtil og i EU's ungdomspolitik ved at anerkende de potentielle synergier mellem de to, hvilket længe har været påkrævet. Desuden er en sådan udvikling som led i det europæiske ungdomsår også tegn på en anerkendelse af, at unge og unges liv indgår i alle politikområder, og at der skal tages hensyn til denne gruppe i alt politisk arbejde, ikke kun på de områder, der »traditionelt set« forbindes med unge.

3.2. Krigen i Ukraine har fortsat alvorlige konsekvenser for civile, navnlig børn, teenagere og unge. I Ukraine og andre konfliktramte områder af verden bør handlingsplanen for unge have fokus på at gøre unge mere modstandsdygtige, støtte dem i at blive aktive medborgere og sætte dem i stand til at blive forandringsskabere i deres lokalsamfund, navnlig med henblik på genopretning efter konflikter.

3.3. I meddelelsen tages der også behørigt højde for verden efter covid-19, og det anerkendes, at denne krise er gået hårdest ud over unge, unges uddannelse og unges frie bevægelighed. Selv om vi i Europa anerkender de konsekvenser, covid-19 har haft for unge, har der været mindre opmærksomhed på dette andre steder i verden, navnlig i udviklingslande og i skrøbelige stater.

3.4. EØSU støtter i det væsentlige princippet om, at alle interne politikker vedrørende unge bør kunne omsættes i EU's eksterne forbindelser under hensyntagen til de specifikke lokale/regionale omstændigheder, under hvilke de eksterne foranstaltninger finder sted. På den baggrund går vi ind for, at ungdomstesten for EU's politikker også anbefales til dem, der gennemfører handlingsplanen for unge.

3.5. EØSU glæder sig også over, at handlingsplanen for unge bygger på den europæiske søjle for sociale rettigheder og EU's handlingsplan om menneskerettigheder og demokrati, hvori der lægges vægt på behovet for unges lige, fulde og meningsfulde deltagelse i det offentlige og politiske liv. Selv om unge står i spidsen for forandring, er de stadig alt for ofte underrepræsenteret, hvilket er i strid med deres grundlæggende rettigheder. EØSU påskønner, at handlingsplanen for unge sætter et højt ambitionsniveau og har klart fokus på handling. Udvalget sætter derudover pris på, at handlingsplanen rummer en anerkendelse af de aspekter af nutidens globale udfordringer, der går på tværs af generationerne.

3.6. Meddelelsen samler alle de vigtigste politiske initiativer vedrørende unge inden for flere forskellige områder. Ved gennemførelsen vil det være vigtigt med et vist overordnet tilsyn, navnlig i betragtning af, at den berører flere forskellige gennemførelsesagenturer og mange forskellige politikker. Tilsynet bør også omfatte dem, der er ansvarlige for unge og uddannelse såvel som ungdomsorganisationerne og de unge selv, bistandsagenturer og andre nationale organer i EU's medlemsstater samt finansierede agenturer og civilsamfundsorganisationer. Tilsvarende skal der ved gennemførelsen tages hensyn til de mange forskellige finansielle kilder, aktører og indikatorer. Alt i alt vil dette blive en udfordring, men det vil kunne betale sig med et effektivt tilsynssystem, der kan tjene som model for en fælles politikgennemførelse.

([3]) EUT C 429 af 11.12.2020, s. 44.
([4]) EUT C 443 af 22.11.2022, s. 44.
([5]) EUT C 486 af 21.12.2022, s. 46.

3.7. Indsamlingen af data om unge skal forbedres på næsten alle områder af EU's optræden udadtil. Ved iværksættelsen af handlingsplanen for unge skal man have dette udfordrende aspekt for øje, sådan som det anerkendes i den kortlægning og mangelanalyse af internationale data om unge, som Kommissionen for nylig har foretaget. Det kan være vanskeligt at adskille output og resultater og skelne præcist mellem et vist programs eller initiativs bidrag til et samlet resultat. Derfor er der behov for tidsserieanalyser af alle tiltag vedrørende unge.

3.8. EU og EU-institutionerne bør samarbejde med Det Forenede Kongerige for at sikre, at samarbejdsviljen, den tværkulturelle læring og de indhøstede erfaringer fra Erasmus+ og alle andre former for samarbejde ikke går tabt for landets unge og ungdomsorganisationer. Enhver lejlighed til at optimere mulighederne for at genopbygge forbindelserne med britiske civilsamfundsorganisationer bør udnyttes, og der må findes og fremmes nye muligheder ([6]).

Lederskab og deltagelse

3.9. Handlingsplanen for unge har betydeligt fokus på lederskab og deltagelse. Dette hilses velkommen og harmonerer i høj grad med bedste praksis inden for arbejdet med unge. EØSU mener imidlertid, at der er behov for en yderst grundig og samtalebaseret tilgang for at videreudvikle en sådan strategi i EU's optræden udadtil. Selv inden for EU og medlemsstaterne er vi trods en ihærdig indsats langt fra at have opnået en deltagelsesbaseret praksis. Lederskab blandt unge udvikles generelt på baggrund af græsrodsarbejde i et støttende miljø. Dette frembringer ganske vist unge, der formår at tage ordet, men med udgangspunkt i deres relationer til jævnaldrende og i deres erfaring med lokale spørgsmål såsom miljø, transport, uddannelse, mental sundhed, social bistand osv. Denne indsats understøttes ofte af civilsamfundsorganisationerne. EØSU håber, at der i de tematiske programmer om civilsamfundet, menneskerettigheder og demokrati kan sættes fokus på behovene i den forbindelse.

3.10. Der skal være en række forbundne faktorer til stede for at opnå god praksis på dette område. Erasmus +-programmet har stadig til formål at prioritere unge med færre muligheder, hvilket reelt er en erkendelse af, at dette førende program langt fra er i mål i den henseende. Når det gælder mellemfolkelige forbindelser og mobilitet, har administrative aspekter såsom visa afgørende betydning for at kunne sikre, at deltagerne ikke oplever problemer, og der er her behov for en fælles tilgang. At løse disse udfordringer i udviklingslande, skrøbelige stater eller endog totalitære lande vil helt klart blive en endnu vanskeligere opgave. Alt planlagt lederskab og deltagelsesbaseret arbejde bør til syvende og sidst bygge på erfaringer gjort på græsrodsniveau og i lokalsamfundet.

3.11. Vi skal passe på ikke at vende processen på hovedet, så vi begynder at opbygge »ledere«, uden at noget rører sig på græsrodsniveau. Finansieringsydere og internationale ikkestatslige organisationer kan ikke frembringe dette lederskab, hvorfor det er nødvendigt at sikre gode forbindelser på græsrodsniveau. Der er derfor brug for en gennemsigtig udvælgelse, åbne og inklusive metoder og sikkerhedsforanstaltninger mod at blive overtaget af stater og andre aktører. Dette gælder navnlig i skrøbelige stater. Færdigheder inden for inddragelse, deltagelse og lederskab er af afgørende betydning, og vores tilgang skal bidrage til opbygningen af en infrastruktur, hvor dette kan blive til virkelighed. Langsigtet støtte til ungdomsorganisationer og civilsamfundet skal derfor prioriteres højere end kortsigtede projektbaserede tilgange. I samarbejdet med ungdomsledere er der også brug for strategier til håndtering af en konstant skiftende gruppe af midlertidig karakter, som vokser og udvikler sig, og som på et givent tidspunkt må eller vil videre.

3.12. Der bør ydes meningsfuld støtte til græsrodsorganisationer, der er aktive på lokalt plan, så de kan udvikle sig internt og blive relevante aktører i deres lokalsamfund. EØSU håber, at dette vil blive taget op til behandling som led i det arbejde, der i den henseende udføres af ungdomsstyrelsesrådet for EU's internationale partnerskaber og af platformen for dialog med ungdomsorganisationer inden for rammerne af det politiske forum for udvikling. Desuden kan støtte til fagforeninger og deres ungdomsorganisationer være med til at opmuntre unge til og støtte dem i at tage del i demokratiet på deres arbejdsplads. Nationale ungdomsråd kan — ligesom initiativer såsom »Big Six«-ungdomsorganisationernes initiativ »Global Youth Mobilisation« ([7]), og så længe de er uafhængige — udgøre en egnet infrastruktur, når det drejer sig om at afgøre, hvem man skal samarbejde med i partnerlandene.

([6]) EØSU's informationsrapport om »Gennemførelsen af udtrædelsesaftalen mellem EU og Det Forenede Kongerige, herunder protokollen om Irland og Nordirland«.

([7]) https://globalyouthmobilization.org/.

Gennemførelsesmetoder

3.13. EØSU glæder sig over de mange henvisninger til Erasmus+ i handlingsplanen for unge. I den henseende undgår man i meddelelsen at ville »genopfinde hjulet«. Programmets strukturer og processer kan og bør i det relevante omfang anvendes i vores eksterne forbindelser. I forbindelse med gennemførelsen kan det være nyttigt at adskille programmets forskellige elementer såsom unge, skoler, erhvervsuddannelse og videregående uddannelse. Hindringer i forbindelse med f. eks. visa, manglende finansiering og sprogbarrierer bør fjernes, og man bør ved gennemførelsen fokusere på gensidig læring, færdighedsudvikling og erfaring. Hvis der anvendes nationale agenturer, bør de kontrolleres omhyggeligt for at sikre respekt for passende civilsamfundsaktører og disses uafhængighed.

3.14. Grundlæggende erhvervsuddannelse giver unge bedre muligheder for at komme i beskæftigelse i fremtiden og for at deltage i livslang læring. Erhvervsuddannelsespolitikkerne og god praksis på området bidrager til, at unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET'er), inkluderes socialt og kommer ud på arbejdsmarkedet.

3.15. Meddelelsen skaber god sammenhæng mellem EU's optræden udadtil og børns rettigheder, som EU for nylig har udviklet en strategi for. I gennemførelsen af handlingsplanen for unge ville det også være gavnligt at knytte den tættere til FN's konvention om barnets rettigheder fra 1989 (børnekonventionen), f.eks. ved at anvende rapporter fra lande, der er med i Genèvekomitéen. Mange unge er under 18 år, og principperne i børnekonventionen kan tjene som vejledning, men EU's ungdomsarbejde stopper ikke ved denne alder. Vi bør ikke altid opfatte 18 år som en automatisk aldersgrænse.

3.16. Der er brug for en Team Europe-tilgang for at gennemføre handlingsplanen for unge på nationalt, regionalt og multilateralt plan. EU bør således tilpasse sig de særlige behov og forhold, der gør sig gældende i forskellige regioner. Ifølge EØSU ville det være gavnligt, hvis partnerskaberne kunne bidrage til at afhjælpe manglen på viden og data om unge, navnlig inden for de prioriterede områder, dvs. udvikling af digitale færdigheder samt klimaændringer og den grønne pagt. EØSU glæder sig til i de kommende måneder at se, hvordan de mange tiltag vil blive gennemført, og står parat til at yde bistand.

3.17. EØSU have håbet på større respons på høringerne om handlingsplanen for unge og på mere repræsentative svar. Dette tydeliggør behovet for at forsyne unge med alle de relevante oplysninger om vigtige emner, så de kan træffe informerede beslutninger og bidrage præcist og meningsfuldt til den politiske beslutningsproces. I den forbindelse kan det være nyttigt med et instrument som f.eks. kvalitetsmærket fra Det Europæiske Ungdomsinformations- og Rådgivningsagentur (ERYICA).

4. **Særlige bemærkninger om specifikke dele af handlingsplanen for unge**

4.1. I handlingsplanen for unge sammenstilles mange forskellige igangværende aktiviteter, og der vil være overmåde store udfordringer forbundet med at gennemføre den, navnlig efter covid-19-pandemien. Adgang til uddannelse og ligestilling mellem kønnene er af afgørende betydning, og på dette område er der allerede gjort fremskridt.

Uddannelse

4.2. Iværksættelsen af handlingsplanen skal kædes tæt sammen med det europæiske år for færdigheder. EØSU påpeger, hvor vigtigt det er, at man bl.a. ved omskoling og opkvalificering af unge er opmærksom på behovet for at udvikle færdigheder, navnlig inden for modvirkning af og tilpasning til klimaændringer og inden for den cirkulære økonomi, mental og fysisk sundhed, seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder ([8]). Den rolle, som den sociale dialog og dialogen med civilsamfundet spiller, er vigtig og skal styrkes.

4.3. Der vil også her være et stort antal interessenter på uddannelsesområdet, så der er behov for klare mål og målemetoder. Det er nødvendigt med en konstant indsats rettet mod dem, som er sværest at nå, navnlig i de fattigste og mest skrøbelige stater. EØSU bifalder udgiftsforpligtelsen på 10 % fra Kommissionens instrument for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde og i det humanitære budget, og så også gerne forpligtelser fra andre agenturer og stater. De langsigtede løsninger på uddannelsesområdet skal komme fra regeringerne i mållandene, og lokale civilsamfundsorganisationer bør spille en væsentlig rolle. På lang sigt kan det internationale samfund ikke forblive den vigtigste aktør. Vi håber, at man på topmødet om omstilling af uddannelse kan komme længere med at løse dette problem.

([8]) EUT C 100 af 16.3.2023, s. 38.

4.4. Bestemmelserne om stipendier og truster hilses velkommen, men vi skal være opmærksomme på udvælgelsesspørgsmål og sikre, at civilsamfundsorganisationerne inddrages. Det er vigtigt allerede ved oprettelsen af akademiske programmer at fastlægge gennemsigtige, retfærdige og inklusive procedurer for udvælgelsen af deltagere, og at give personer med færre muligheder adgang til dem.

4.5. Optimering af værdien af den menneskelige kapital er afgørende for at øge konkurrenceevnen og bekæmpe arbejdsløshed under hensyntagen til en bæredygtig udvikling. Dette kræver en arbejdsstyrke, som besidder en række færdigheder, der kan overføres, og som har evnen til at tilpasse sig. Uddannelses- og erhvervsuddannelsespolitikken skal udvikles og gennemføres i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter og have større fokus på færdigheder end kvalifikationer. Dette vil være med til at mindske misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder.

Ungdomsorganisationer

4.6. Meddelelsen omhandler flere forskellige fora og organer til inddragelse af unge. EØSU hilser platformen i det politiske forum for udvikling velkommen, så længe den sikrer kontakt på græsrodsniveau med ungdomsorganisationer, der er uafhængige, selvorganiserede og ideelt set ledet af unge.

4.7. I meddelelsen omtales og henvises der til inddragelsen af ungdomsorganisationer, hvilket er positivt. Ved iværksættelsen af handlingsplanen for unge vil det være nyttigt at deltage i de forskellige former for praksis inden for ungdomsarbejde, der findes i EU. Denne praksis kan være lige så relevant som unges synspunkter, da den opbygger kapacitet blandt alle unge på lokalt plan og frembringer unge ledere forankret i lokale erfaringer. Der er en betydelig mængde dokumentation og modeller til rådighed via partnerskabet mellem EU og Europarådet og den frivillige ungdomssektor.

4.8. Ungdomsorganisationer kan udgøre en stor ressource ved gennemførelsen af denne handlingsplan. EU's medlemsstater bør opmuntres til at inddrage deres ungdomssektor i arbejdet via nationale handlingsplaner. De nyttige modeller og den store indsats, man ser i EU's ungdomsorganisationer inden for udvikling, konflikter og menneskerettigheder, bør prioriteres højere end f.eks. amerikanske modeller for »ungdomsudvikling«, der tit benyttes som en færdig løsning i udviklingslande og andre regioner, men som ofte ikke er forankret i samme værdier. Dette ville hænge godt sammen med forpligtelsen til at anvende skræddersyede løsninger for visse regioner.

4.9. Gennemførelsen af forpligtelserne på uddannelsesområdet bør også omfatte uformelle og ikkeformelle systemer i lokalsamfundene, civilsamfundsorganisationerne og ungdomsarbejdsorganisationerne. UNESCO's og Europarådets definitioner tjener i den forbindelse som god vejledning sammen med arbejdet i Erasmus+-ungdomskapitlet. Vi er nødt til at anerkende de store fordele, som læring uden for skolen indebærer for alle — en læring, som varer livet ud og omfatter alle livets aspekter.

4.10. Den politiske dialog er vigtig, og målene i handlingsplanen for unge er ambitiøse, men man bør ikke overse de enkelte landes egen ungdomspolitik og regeringernes ansvar samt behovet for en reelt frivillig sektor og for civilsamfundet. Iværksættelsen af handlingsplanen for unge skal også bidrage til udviklingen af politikker for ungdomsarbejde, til udviklingen af nationale ungdomsråd eller lignende organer og til strategier som f.eks. EU's ungdomstest.

4.11. Ungdomsorganisationerne har allerede forbindelser rundt om i verden, som det fremgår af arbejdet i »Big Six«-ungdomsorganisationerne på globalt plan, og de bør inddrages ved iværksættelsen af planen, så denne kan bygge videre på det allerede eksisterende arbejde og selv danne grundlag for yderligere initiativer. Vi bør også være varsomme med at blive for restriktive hvad angår deltagelse. Det er uklart, om der blev anvendt deltagelsesbaserede processer ved udvælgelsen af emner til Youth Empowerment Fund (fonden til styrkelse af unges indflydelse). Unge vælger måske ikke altid de emner, som andre anser for vigtige, navnlig ikke i udviklingslande eller skrøbelige stater, hvor mere praktiske overvejelser kan have større betydning.

4.12. EØSU udtrykker stor tilfredshed med bestemmelserne om kapacitetsopbygning for ungdomsorganisationer, som bør ledsages af effektiv støtte til opstart af græsrodsbevægelser i partnerlande, hvor EU-delegationerne kan spille en afgørende rolle rundt om i verden. Disse steder bør der om muligt tilbydes partnerskaber med EU-organisationer, og arbejdet bør overvåges. Det er vigtigt at fremme oprettelsen og styrkelsen af netværk med både EU- og ikke-EU-organisationer.

Effektiv gennemførelse

4.13. Denne indsats omfatter mange aktører, politikker og budgetposter, herunder EU-delegationerne, flere af Kommissionens generaldirektorater, EU-Udenrigstjenesten, Rådet og medlemsstaterne samt en række bistandsbudgetter. Iværksættelsen af handlingsplanen for unge bør skabe klarhed og sikre et tilstrækkeligt tværsektorielt samarbejde med henblik på i sidste ende at garantere målgruppen behørig opmærksomhed, samtidig med at der afsættes nok midler til formålet.

4.14. Kontaktskabende koncepter kan bygge på eksisterende arbejde og erfaringerne fra twinningprojekter og andre (ungdoms-)initiativer i tilknytning til Erasmus+. Projekter vedrørende unges deltagelse (uden en tværnational dimension) inden for rammerne af Erasmus+ kan også være gode modeller for ungdomsprojekter i mållandene.

4.15. Unge er fremtidens ledere og forandringsskabere, og de er vigtige partnere i indsatsen for en vellykket gennemførelse af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, Parisaftalen om klimaændringer og den digitale omstilling. Handlingsplanen for unge bør sikre, at EU's optræden udadtil styrker unges indflydelse på politisk, socialt og økonomisk plan. EØSU er parat til at gøre sin del af arbejdet og indfri sit tilsagn om at gennemføre henstillingen fra konferencen om Europas fremtid om at fremme udvalgets institutionelle rolle som formidler og garant for aktiviteter inden for deltagelsesdemokrati såsom struktureret dialog med civilsamfundsorganisationer og borgerpaneler.

4.16. I handlingsplanen for unge henvises der kraftigt til overgangen til voksenlivet, hvilket i høj grad hilses velkommen af udvalget som værende på linje med de værdier, der præger ungdomsarbejdet i EU. I den forbindelse vil det være vigtigt for unge at lære om deres rettigheder og pligter som borgere, finansiel forståelse, fremmedsprog, planetens bæredygtighed og iværksætteri. EØSU glæder sig ligeledes over sammenkædningen af handlingsplanen med FN's dagsorden for unge, fred og sikkerhed og over opfordringen til et bredere samarbejde med FN. Ved gennemførelsen af handlingsplanen for unge er vi nødt til at gøre os bevidst, hvor langt de unge generelt befinder sig fra beslutningstagningen på mange områder.

4.17. FN's Sikkerhedsråds resolution 2250 (2015) om unge, fred og sikkerhed er et vigtigt redskab i arbejdet med at inddrage unge på verdensplan. I resolutionen udpeges fem centrale indsatsområder: deltagelse, beskyttelse, forebyggelse, partnerskaber og afvæbning og reintegration. Denne skelsættende resolution opfordrer de underskrivende parter til at give unge en kraftigere stemme i beslutningstagningen på lokalt, nationalt, regionalt og internationalt plan samt overveje at oprette mekanismer, der vil gøre det muligt for unge at deltage meningsfuldt i fredsprocesser. Der bør ydes støtte til dem, der ønsker at gennemføre denne dagsorden på lokalt og nationalt plan. En sammenkædning og koordinering med fonden til styrkelse af unges indflydelse vil kunne skabe mange synergier på dette område.

Køn

4.18. EØSU mener, at det er afgørende for en bæredygtig udvikling at udnytte unges potentiale og fremme ligestilling mellem kønnene. EU's optræden udadtil agter at styrke unges indflydelse på politisk, socialt og økonomisk plan og hjælpe dem med at deltage i beslutningstagningen og politikudformningen på en meningsfuld og inklusiv måde. EØSU anser styrkelsen af pigers og unge kvinders indflydelse for at være af afgørende betydning for at sikre en bæredygtig udvikling, og påskønner henvisningerne i handlingsplanen for unge om at sikre ligestilling mellem kønnene og sætte en stopper for forskelsbehandling. EØSU påpeger, at handlingsplanen for unge bør omsættes til meningsfulde, strategiske og langsigtede tiltag, der i lige høj grad vil komme unge mænd og kvinder til gode. Heri indgår udvikling af strategier for, hvordan kønsaspektet kan integreres i alle områder af EU's optræden udadtil.

4.19. Det er vigtigt at øge antallet af unge, især unge kvinder, med færdigheder inden for STEM-fag (naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik) og digitale færdigheder, gøre piger interesserede i STEM-fag på et tidligt tidspunkt, støtte kvindelige iværksættere og kvindelige rollemodeller inden for disse sektorer og investere i programmer, der skal vække interessen for STEM-fagene blandt piger i gymnasiet.

Mental sundhed

4.20. EØSU glæder sig over, at der i meddelelsen henvises til mental sundhed, og håber, at dette område vil blive prioriteret højt i gennemførelsen af handlingsplanen for unge. Da sundhedssystemerne rundt om i verden er svækkede, bør den mere »ungdomsvenlige« gennemførelse af forbedringer på dette område konkretiseres nærmere.

Personer med handicap

4.21. EØSU mener endvidere, at det er lige så vigtigt at henvise til unge med handicap i meddelelsen, og at dette også skal prioriteres højt i forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanen for unge. Unge med handicap er en gruppe, som ofte glemmes, når det handler om at fremme unges indflydelse og demokratiske deltagelse, og dette bør medtages i gennemførelsen af handlingsplanen.

Økonomiske muligheder

4.22. At besidde de rette færdigheder vil have afgørende betydning for unges fremtidige økonomiske muligheder. Man vil skulle yde støtte til iværksættere og nystartede virksomheder, herunder finansiering og kredit, eftersom der ikke mindst på det digitale område vil opstå mange nye muligheder, navnlig i udviklingslandene.

4.23. Med hensyn til økonomiske muligheder er modellen med EU's ungdomsgaranti et godt eksempel på, hvordan man med den nødvendige tilpasning kan skabe muligheder for unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET'er). Der vil være behov for uddannelse om arbejdstagerrettigheder og sociale rettigheder, hvis dagsordenen for anstændigt arbejde skal virkeliggøres.

4.24. Spørgsmål som handel bør behandles som en del af handlingsplanen for unge, f.eks. i kapitlerne om bæredygtighed i frihandelsaftaler, og der bør opmuntres til at inddrage civilsamfundet, herunder ungdomsorganisationer. Unge er fortsat den gruppe, der er mest sårbar over for risikoen for børnearbejde og andre former for mishandling. For at bekæmpe dette bør kampen mod børnearbejde udgøre en vigtig del af handlingsplanen for unge, således at børnearbejde i det 21. århundrede omsider bliver noget, der hører fortiden til. Til det formål er det nødvendigt at tilvejebringe de finansielle midler, der gør det muligt for børnearbejdere ikke længere at afhænge af deres indkomst. På den anden side skal virksomheder, der anvender børnearbejde i deres globale produktionskæde, have begrænset deres muligheder for at drive forretning.

4.25. Unge er ofte de første til at begive sig ud på farefulde rejser for at emigrere til Europa og andre steder. For at sikre, at unge ikke tvinges til at begive sig ud på farlige og ofte ulovlige ruter, der krydser internationale grænser, bør handlingsplanen for unge omfatte aktivt samarbejde med tredjelande med det formål at oprette humanitære korridorer og genbosættelsesprogrammer for unge, så de kan komme ind i Europa på sikker og lovlig vis.

Bruxelles den 22. marts 2023.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg